

KOMBIO³
 kinderopvang

Pedagogisch beleid

Een combinatie van reguliere en
specialistische opvang

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Missie en visie	4
Missie.....	4
Visie	4
Hoofdstuk 2 Onze manier van werken	5
2.1 Algemeen.....	5
2.2 Beroepskracht-kind-ratio en samenstelling groepen.....	5
2.3 Vaste medewerkers.....	6
2.4 Wendagen.....	6
2.5 Wisseldagen of extra dagen	6
2.6 Speelbeleid (activiteiten/ materiaal/ binnen en buiten spelen)	6
2.7 Spelen en ontwikkelen in een natuurlijke omgeving.....	7
2.8 Ontwikkelingsgericht werken	7
2.9 Personeel.....	8
2.10 Samenwerking met en informatieverstrekking aan ouder	10
Hoofdstuk 3 De pedagogische basisdoelen vanuit de Wet Kinderopvang	12
3.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid	12
3.2 Het bevorderen van persoonlijke competenties	13
3.3 Het bevorderen van sociale competenties	13
3.4 De overdracht van waarden en normen (socialisatie)	14
Hoofdstuk 4 Interactievaardigheden	16
4.1 Emotionele ondersteuning bieden	16
4.2 Respect voor de autonomie.....	16
4.3 Structureren en grenzen stellen.....	17
4.4 Praten en uitleggen	17
4.5 Begeleiden van interacties	17
4.6 Ontwikkelingsstimulering	17
Hoofdstuk 5 Visie op kwaliteit	18
5.1 Wat is kwaliteit?	18
5.2 De dimensies van kwaliteit volgens D. Ofman	18
5.3 Pedagogische kwaliteit.....	19
5.4 Meten van pedagogische en verpleegkundige kwaliteit	20
5.5 Deskundigheidsbevordering	20
5.6 Pedagogisch coach	20
5.7 Protocollen	20

Inleiding

Voor u ligt het Pedagogisch Beleid van Kombio Kinderopvang. Dit ligt ten grondslag aan het werken binnen onze organisatie.

Kombio Kinderopvang is onderdeel van Kombino Kinderopvang¹, een organisatie die reguliere kinderopvang met specialistische kindzorg combineert. Achter de voordeur gaan opvang, extra zorg en begeleiding hand in hand.

Specialistische kindzorg en kinderopvang geïntegreerd

Kombio Kinderopvang combineert kinderopvang, specialistische zorg en begeleiding in een natuurlijke omgeving. Alle kinderen zijn uniek en sommigen zijn speciaal. Speciaal omdat ze meer en specifiekere zorg en begeleiding nodig hebben dan andere kinderen. Het ene kind op medisch gebied, het andere kind op pedagogisch gebied.

Ieder kind heeft eigen behoeften. Hoewel wij opvang bieden aan kinderen met verschillende ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften, kan het voorkomen dat een groepsomgeving voor een kind te prikkelrijk is. Wanneer wij merken dat een kind in onze opvang niet optimaal tot zijn recht komt, bespreken wij dit zorgvuldig met ouders en kijken wij samen naar een plek die beter aansluit bij wat het kind nodig heeft.

Binnen Kombio Kinderopvang wordt gewerkt vanuit het pedagogische uitgangspunt dat elk kind zich ontwikkelt, in eigen tempo, op eigen wijze en vanuit eigen mogelijkheden.

Wij werken vanuit de vraag: "Wie ben je, wat heb je nodig en wat kunnen wij doen om je verder te helpen?" In de interactie met elk kind liggen volop mogelijkheden om aan te sluiten bij zijn ontwikkeling om het vanuit daar verder te helpen ontwikkelen. De principes van het zogeheten MISC² programma biedt ons team daarbij duidelijke handvatten.

De hulpvragen van zowel ouder als van het kind zijn hierbij het uitgangspunt.

Het ontstaan van Kombio Kinderopvang

In 2006 werd Kombino Kinderopvang opgericht door Irene Vogel, een ervaren kinderverpleegkundige met SPH-opleiding. Met Kombino Kinderopvang werd door haar een unieke vorm van kinderopvang gecreëerd waar ouders van met name zorgkinderen hun kind met een gerust hart achter kunnen laten.

De dagelijkse zorg en aanwezigheid van verpleegkundigen samen met pedagogisch professionals, maakt het voor ouders mogelijk om te blijven werken ondanks de extra zorgen en begeleiding van hun kind die veel vragen van de draagkracht van ouders. Kombio Kinderopvang probeert ouders daarin te ondersteunen en de draaglast een klein beetje te verlichten.

Waar in het Pedagogisch Beleid 'ouder' wordt gebruikt, kunt u ouder(s)/verzorger(s) lezen. Dit geldt tevens voor 'hij' in plaats van 'hij/zij'.

Omdat >90% van de medewerkers vrouw is, maken we in dit geval gebruik van de woorden 'medewerkster', 'leidster' en 'zij'.

In dit Pedagogisch Beleid wordt regelmatig verwezen naar documenten uit het kwaliteitshandboek. Een ouder kan te allen tijde de in dit beleid genoemde documenten opvragen bij Kombio.

---

¹ Omdat Kombio Kinderopvang onderdeel is van Kombino Kinderopvang zal in dit Pedagogisch beleid over als over de overkoepelende organisatie wordt gesproken de naam Kombino gebruikt worden.

² MISC is een programma van Prof Pnina Klein gericht op het verhogen van de interactiekwaliteit.

Hoofdstuk 1 Missie en visie

Missie

Een liefdevolle plek waar opvang wordt geboden aan alle kinderen van 0 tot 4 jaar, zonder onderscheid tussen reguliere kinderen en kinderen die extra zorg of aandacht nodig hebben. Vanuit respect voor de eigenheid van elk kind en zijn gezin.

In uitzonderlijke situaties kan de opvang tot 5 jaar worden voortgezet, bijvoorbeeld wanneer een kind nog niet kan doorstromen naar (speciaal) onderwijs.

Met veel plezier, toewijding en respect dragen wij een steentje bij aan de ontwikkeling van uw kind.

Visie

Kombio Kinderopvang staat voor een natuurlijke, warme, veilige en inspirerende omgeving waar kinderen centraal staan, uitgedaagd worden tot ontwikkelen en kennismaken met de natuurlijke elementen van de omgeving.

Professionele mensen op pedagogisch en verpleegkundig vlak staan dagelijks voor u klaar om uw kind een fijne dag te bezorgen.

Kwaliteit, integriteit, gastvrijheid, flexibiliteit en communicatie dragen wij hoog in het vaandel.

Kombio Kinderopvang is uniek in zijn vorm door:

- het aanbod van zowel pedagogische als verpleegkundige zorg op locatie;
- reguliere kinderen en kinderen met een zorgvraag bij en met elkaar op de groep op te vangen;
- de aanwezigheid van een pedagoog in ons team die advies kan geven op het gebied van de ontwikkeling van uw kind en indien gewenst ook mee kan denken over een geschikte basisschool;
- de mogelijkheid om te ontdekken en ontwikkelen in een natuurlijke omgeving;
- de mogelijkheid om planten en dieren te verzorgen en hiermee om te leren gaan;
- het gebruik maken van een zorgplan en dagelijks spelenderwijs oefenen aan doelen voor de kinderen die dit nodig hebben;
- het aanbod van een gevarieerde warme maaltijd tussen de middag;
- samenwerking met fysiotherapeut en/of logopedist.

Hoofdstuk 2 Onze manier van werken

2.1 Algemeen

Op Kombio Kinderopvang brengen we het grootste deel van de dag buiten door. Zover het weer het toestaan, ontdekken, ontwikkelen, eten en slapen de kinderen buiten.

Kinderen die in de gelegenheid worden gesteld om buiten gezamenlijk ervaringen op te doen, worden geïnspireerd om later ook zelfstandig avonturen en verbindingen met de natuur aan te gaan. Daarbij zullen kinderen op motorisch gebied behendiger zijn.

We werken met een team van deskundige begeleiders (verpleegkundigen en pedagogisch professionals), die de kinderen de extra zorg en activerende begeleiding geven die zij nodig hebben. Een pedagoog ondersteunt het team onder meer bij het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen. De doelen worden dagelijks zoveel mogelijk spelenderwijs met de kinderen geoefend. Dit alles zo veel mogelijk in de buitenlucht en met natuurlijk materialen.

Dat betekent dat hun zorgvraag een belangrijke rol speelt in de dagelijkse verzorging en begeleiding. Binnen het dagprogramma, wordt naast het vrije spel en activiteiten spelenderwijs aan individuele zorgvragen gewerkt. Deze kunnen variëren van spelletjes om te bewegen tot een methode om de taal op gang te helpen. De zorgvragen worden vertaald in concrete doelen, aangevuld met informatie uit Kleine Stapjes³.

De dagelijkse communicatie wordt ondersteund door pictogrammen en ondersteunende gebaren. De ervaring leert dat alle kinderen, zonder en met zorgvraag daaraan meedoen, zichzelf op die manier verstaanbaar kunnen maken.

Omdat interactie voortdurend plaatsvindt en het uitgangspunt is voor alle pedagogische doelen, worden de pedagogisch professionals tijdens verschillende studiedagen geschoold op het gebied van interactievaardigheden. De interactievaardigheden vanuit het MISC-gedachtengoed maar ook uit andere theorieën komen hierbij aan bod.

2.2 Beroepskracht-kind-ratio en samenstelling groepen

Er zijn twee verticale groepen bestaande uit gemiddeld 12 kinderen in de leeftijd van 0 tot 5 jaar. Binnen elke groep is ruimte voor zorgkinderen die meer nodig hebben dan alleen opvang.

Deze groepen zijn volgens de geldende beroepskracht-kind-ratio (BKR) samengesteld. Per dag wordt met behulp van de Rekentool (1ratio.nl) bepaald wat de beroepskracht-kind-ratio moet zijn.

Volgens de wet Kinderopvang mogen we maximaal drie uur per dag afwijken van de BKR. De openingstijden van Kombio zijn van 7.00-18.00 uur. We wijken van 7.00-8.00 uur, 12.45-13.45 uur en 17.00-18.00 uur af van de BKR. Tijdens die uren zetten we minimaal de helft van de BKR in.

Op alle dagen is er wanneer er sprake is van de aanwezigheid van enkele kinderen met een medische zorgvraag, op de locatie minimaal één verpleegkundige aanwezig. Deze ondersteunt de groepen ook in pedagogisch opzicht. Dan zijn er dus drie medewerkers op de groep aanwezig.

---

³ Dit zijn ontwikkelingsstimuleringsprogramma's gebaseerd op de normale kinderlijke ontwikkeling in de leeftijd van 0 tot 6 jaar. Deze is onderverdeeld in sociaal emotionele-, taal-, zelfredzaamheid-, cognitieve- en motorische ontwikkeling.

2.3 Vaste medewerkers

Beide groepen beschikken over vaste en vertrouwde medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of bekende invalkrachten.

Is een vast gezicht voor een langere periode (vier weken of langer) afwezig dan wordt een nieuw vast gezicht aangesteld.

Voor de nul-jarigen geldt dat er maximaal twee vaste gezichten zijn voor het kind. Voor de 1-5 jarigen zijn dat drie vaste gezichten.

Ook in de vakantieperiode is minimaal een vaste medewerkster aanwezig. Alle pedagogisch professionals, inclusief invalkrachten, beschikken over een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een Verklaring Omtrent Gedrag.

2.4 Wendagen

Om de overgang van huis naar een of meer opvangdagen op Kombio in stapjes te laten verlopen, adviseren wij om een kind - ongeacht de leeftijd - voorafgaand aan de plaatsing twee momenten te laten wennen.

De mentor van een kind is één van de vaste gezichten van het kind en het eerste aanspreekpunt voor zowel ouder als het kind. De mentor ontvangt ouder met wie zij dan een intakegesprek voert.

Wanneer ouder het kind weer ophaalt, vertelt de mentor hoe de wendag is verlopen.

Wanneer blijkt dat twee wendagen onvoldoende zijn, wordt in overleg met ouder besloten er nog een à twee aan vast te koppelen, alvorens het kind hele dagen komt.

2.5 Wisseldagen of extra dagen

In principe komen de kinderen op vaste dagen naar Kombio. Wanneer ouder een dag wil ruilen of wil dat het kind een dag extra komt, probeert Kombio hierin mee te denken. Ouder kann dan via e-mail of het Ouderportaal Konnect contact opnemen. De medewerkster Planning bepaalt aan de hand van de beroepskracht-kind-ratio of het kind een dag extra kan komen of kan wisselen van dag.

2.6 Speelbeleid (activiteiten/ materiaal/ binnen en buiten spelen)

Het speelbeleid van Kombio Kinderopvang houdt in dat:

- in het dagprogramma ruimte is voor activiteiten afgewisseld met rustmomenten;
- er ruimte is voor zowel vrij spelen als onder begeleiding spelen;
- er gelegenheid is om alleen te spelen en/of samen te spelen;
- samenspelen met een of meerdere kinderen kan plaatsvinden of met een medewerkster;
- elk kind ruimte en gelegenheid krijgt zijn eigen wijze van spelen te laten zien en uit te proberen;
- er respectvol met de omgeving, het (spel)materiaal, de dieren en planten wordt omgegaan;
- we met elkaar verantwoordelijkheid dragen bijvoorbeeld door na het spelen samen op te ruimen;
- er om de beurt met favoriet (spel)materiaal wordt gespeeld zoals met loopauto's en fietsjes;
- met bepaald (spel)materiaal en ontwikkelingsmateriaal zoals puzzels, spelletjes en knutselactiviteiten alleen onder begeleiding en aan tafel gespeeld mag worden;
- met natuurlijk materiaal dat de kinderen buiten vinden oneindig veel mogelijk is afhankelijk van de fantasie van het kind;
- kinderen de mogelijkheid krijgen om onder begeleiding de moestuin te onderhouden;

- kinderen de dieren onder begeleiding mogen verzorgen;
- er geen vaste manier van spelen bestaat.

2.7 Spelen en ontwikkelen in een natuurlijke omgeving

Bij Kombio willen we kinderen zo veel mogelijk betrekken bij de natuur. Om die reden is er het voedselbos, de moestuin en zijn er kippen en konijnen.

Zo komen brengen we de kinderen in contact met alles wat groeit en bloeit. We laten hen zien hoe de natuur het hele jaar door verandert en wat je kan doen met producten uit de natuur. Met de kinderen zullen we dan ook bak- en kookactiviteiten met het fruit en groente uit eigen tuin doen

Daarnaast is er in de omgeving van Kombio veel te zien, te horen en te voelen. Hierdoor worden alle zintuigen geprikkeld. Deze zintuigelijke ontwikkeling is vooral voor peuters erg belangrijk.

2.8 Ontwikkelingsgericht werken

Zelfvertrouwen, motivatie en plezier zijn aspecten die essentieel zijn om een kind te laten groeien. We hebben aandacht voor leren 'in het moment'. Inspelen op wat een kind op 'dat moment' ziet, ervaart, mee bezig is, behoefte aan heeft. Hier laten we ontwikkelingsgerichte activiteiten op aansluiten.

Om de algehele ontwikkeling van de kinderen te volgen, wordt aan elk kind een mentor toegewezen.

De mentor vult elk half jaar de leerlijnen (in Ouderportaal Konnect) in, signaleert mogelijke achterstanden en informeert ouder over de ontwikkeling van hun kind. We volgen bij elk kind de ontwikkeling van tot het moment van vervolgonderwijsoverstap naar .

De mentor zorgt tevens voor de overgang naar de basisschool. Dit laatste vindt plaats middels een digitaal overdrachtsformulier. Op het moment dat een kind naar de basisschool gaat, wordt de periode op Kombio afgesloten met een eindgesprek.

In het geval van een ontwikkelingsachterstand stelt de mentor ontwikkelingsdoelen op en informeert ouder hierover. De mentor kiest activiteiten waarmee met de ontwikkelings-doelen geoefend kan worden en bespreekt deze met de andere pedagogisch professionals op de groep. Op deze manier kunnen alle collega's gericht met het kind oefenen.

Indien nodig heeft de mentor (met toestemming van ouder) contact met andere disciplines, kan zij ouder verwijzen naar andere instanties voor verdere ondersteuning.

In geval van een ontwikkelingsachterstand wordt de pedagoog hierbij geraadpleegd. Zie de missie en visie van Kombio.

2.8.1 Ontwikkelingsgericht werken met de zorgkinderen

Naast de reguliere kinderen zijn er binnen de groepen van Kombio Kinderopvang zorgkinderen aanwezig. Kinderen die door wat voor oorzaak dan ook extra zorg nodig hebben in de zin van medische handelingen of pedagogische begeleiding. Dit gaat samen met het nauwlettend volgen van de algehele ontwikkeling van deze kinderen.

Voor de zorgkinderen wordt tijdens de eerste drie maanden de leerlijn in Konnect voor het desbetreffende kind ingevuld. Dat geeft een duidelijk beeld hoe het kind functioneert op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Soms gebruiken we ook het programma 'Kleine Stapjes'. Beide programma's maken zichtbaar welke vaardigheden het kind al beheerst maar ook welke vaardigheden nog gestimuleerd kunnen worden. Aan de hand van de informatie vanuit de leerlijn en observaties van de mentor wordt een zorg-/ontwikkelplan voor de

zorgkinderen opgesteld. Daarin staat welke doelen de mentoren (een verpleegkundige en een pedagogisch professional) voor het kind hebben opgesteld. Nadat dit plan met ouder is besproken en zij met de opgestelde doelen instemmen, wordt er tijdens de dagactiviteiten aan de doelen geoefend. De doelen worden elk kwartaal geëvalueerd en bij- of opnieuw opgesteld. Dat kan gebeuren tijdens het fruit eten als het doel is 'zelf te leren eten'. Een ander voorbeeld is het stimuleren van de zelfredzaamheid door het kind zelf de jas aan te laten trekken.

De registratie van de doelen en de dagelijkse rapportage hierover vindt plaats in het elektronisch cliëntendossier ZilliZ. Ouder krijgt hier toegang toe, zodat deze geïnformeerd is over de doelen die geoefend zijn en hoe dat is verlopen. Ouder kan daar thuis eventueel op aansluiten. Vanuit de interactievaardigheden ([zie hoofdstuk 5](#)) wordt de ontwikkeling van onze zorgkinderen doelgericht en op gestructureerde wijze gestimuleerd en uitgebreid. Zodat zij de geleerde vaardigheden ook thuis kunnen toepassen.

2.8.2 Gebarentaal

Het nut van gebarentaal

Bij Kombio Kinderopvang laten wij de kinderen naast het gebruik van gesproken taal kennis maken met gebaren. We maken gebruik van 'Gebarenles met Lotte & Max'. Dit is een methode gebaseerd op het spelenderwijs aanbieden van ondersteunende gebaren met elke week een nieuw thema en elke dag een nieuw gebaar. Kinderen met en zonder zorg geven wij op deze manier een kans zich communicatief optimaal te ontwikkelen. Door gesproken taal met gebaren te ondersteunen, trek je de aandacht van de kinderen en wordt hen de kans geboden om op hele jonge leeftijd communicatie, anders dan gesproken Nederlands, in te zetten om zichzelf te kunnen uiten en duidelijk te kunnen maken.

Kinderen die nog niet kunnen praten, leren een andere vorm van communiceren. Doordat zij gebaren kunnen gebruiken, kan dit voor minder frustratie zorgen.

Werken met gebarentaal

Om de gebaren aan de kinderen te leren, gebruiken we de methode 'Gebarenles met Lotte en Max'. Binnen dit taalverrijkingsprogramma werken we met verschillende thema's. Per thema worden er filmpjes aangeboden om het leren van de gebaren visueel te ondersteunen. In deze filmpjes worden de gebaren uitgelegd en aangeboden/ aangeleerd door middel van liedjes en voorbeelden. De gebaren worden daarbij gekoppeld aan activiteiten. Alleen voor de visuele ondersteuning van de gebaren zal gebruik worden gemaakt van filmpjes. Het kijken naar een beeldscherm behoort verder niet tot de activiteiten van Kombio.

Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de 'Lotte en Max' poppen. De medewerksters kunnen de poppen bespelen waardoor deze tot leven komen. De kinderen leren de poppen kennen en voeren gesprekjes met ze. De gebaren die de kinderen leren, 'bespreken' ze met de poppen. De poppen doen de gebaren voor of de kinderen leren het gebaar aan de pop. Elke week worden er andere gebaren passend bij een thema geleerd, die de kinderen kunnen gebruiken in hun spel en communicatie met andere kinderen. Door de gebaren uit te leggen, te herhalen en er mee te spelen, bouwen de kinderen hun woordenschat op/uit en ontwikkelen deze verder. Vooral thema's gericht op de natuur, dieren, het weer zullen hierbij de aandacht krijgen.

2.9 Personeel

De kwalificatie-eisen voor pedagogisch professional kinderopvang, namelijk opleidingsachtergrond en taalniveau zijn in de cao-kinderopvang beschreven. Binnen Kombio hebben we naast pedagogisch professionals ook kinderverpleegkundigen, stagiaires en aanvullende (beroeps)krachten.

2.9.1 Pedagogisch professionals in opleiding en stagiaires

Jaarlijks biedt Kombio studenten van SPW-3, SPW-4, HBO-pedagogiek en Helpende Zorg en Welzijn de mogelijkheid om stage te lopen. Deze stagiaires worden begeleid door een van de pedagogisch professionals van de groep. De stagiaires draaien de dagen dat ze aanwezig zijn volledig mee. Dit betekent dat ze het volgende doen:

- verzorgende taken zoals eten en drinken maken en geven;
- kinderen naar bed brengen;
- in overleg en onder toezicht een mondelinge overdracht aan ouder geven of overdracht aan ouders schrijven;
- activiteiten voorbereiden en uitvoeren;
- doelen oefenen met de kinderen;
- schoonmaakwerkzaamheden;
- mee met uitstapjes als extra begeleiding (ze worden dus niet meegeteld als begeleiding).

HBO-studenten schrijven daarnaast als opdracht voor hun studie ook beleidsdocumenten. Deze worden beoordeeld en indien gewenst, gecommuniceerd met de collega's.

Er zijn slechts enkele werkzaamheden die stagiaires niet mogen uitvoeren. Dit zijn het opnemen van de telefoon, het aanspreken of beantwoorden van vragen van ouder en het invullen van de scorelijsten. Zie *Stagebeleid*.

Indien de stagiaire bovengenoemde werkzaamheden moet verrichten als opdracht vanuit de opleiding, dan wordt een uitzondering gemaakt maar vindt dit altijd plaats onder begeleiding van de pedagogisch professional die de stagiaire begeleidt. Wanneer een stagiaire een verslag moet maken over de kinderen of een kind moet observeren, moet de stagiaire hiervoor toestemming aan ouder vragen. Bij deze verslagen wordt de anonimiteit van een kind/ ouder gewaarborgd. In verslagen van een stagiaire worden geen namen genoemd.

2.9.2 Aanvullende (beroeps)krachten

Op Kombio worden de pedagogisch professionals en de verpleegkundigen bij hun werkzaamheden ondersteund door de directeur, de medewerksters Personeelszaken & Planning en Administratie & Financiën, de kwaliteitsfunctionaris en de manager/ pedagogisch coach. Zie voor meer informatie hierover de paragraaf [Pedagogisch coach](#).

Daarnaast heeft Kombio een pedagoog in dienst. De pedagoog biedt opvoedondersteuning aan die tot doel heeft ouder van zowel zorg als reguliere kinderen steun of hulp te bieden in de opvoedsituatie. In deze gesprekken staat het versterken van competentie, vaardigheden en de draagkracht van ouder centraal. Als deze begeleiding ontoereikend is, wordt gekeken welke extra zorg ingezet kan worden door te verwijzen naar een expertisecentrum.

Daarnaast biedt de pedagoog ondersteuning in het schooltraject. Voor sommige ouders van zowel zorgkinderen als reguliere kinderen is het een vraag wat passend onderwijs is voor het kind. Zij helpt hen in dit traject en heeft hiervoor contact met de betreffende organisaties.

De kwaliteitsfunctionaris houdt zich bezig met de kwaliteit en veiligheid van zowel de kinderen als de medewerkers. Zij doet dit in overleg mét de medewerkers.

De manager is tevens Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en huiselijk geweld. Zij ondersteunt medewerksters die een vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld (zie voor meer informatie het Veiligheid- en gezondheidsbeleid).

Indien van toepassing zet Kombio een vrijwilliger in voor extra ondersteuning op de groepen. Deze vrijwilliger wordt niet meegerekend in de BKR en wordt begeleid door de medewerkster Personeelszaken & Planning.

2.9.3 Vertrouwenspersoon personeel

Voor personeel dat advies nodig heeft en met een onafhankelijk persoon wil praten, is een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze vertrouwenspersoon, Gerie van der Lende, is een medewerkster van de Arbodienst Objectiviteit, waar Kombio mee samenwerkt. Hierdoor kan een onafhankelijk advies worden gegeven. De vertrouwenspersoon kan benaderd worden door te mailen naar info@objectiviteit-arbo.nl.

2.10 Samenwerking met en informatieverstrekking aan ouder

Ouders vertrouwen haar/zijn kostbaarste bezit, namelijk hun kind(eren) toe aan Kombio Kinderopvang. Het is in het belang van alle kinderen om op een prettige en open manier met ouders te communiceren. Dat gebeurt op uiteenlopende manieren variërend van een overdracht via het Ouderportaal Konnect, tot doelen in ZilliZ, de nieuwsbrief en mondelinge overdracht bij breng- en haalmomenten. Tevens hebben we jaarlijks een 10-minuten gesprek voor de reguliere kinderen en halfjaarlijks een ontwikkelplangesprek. Daarnaast is het altijd mogelijk om tussendoor te bellen of mailen met de medewerksters en/of het management.

2.10.1 Oudercommissie

De oudercommissie (OC) van Kombio Kinderopvang bestaat uit enkele enthousiaste ouders die vrijwillig alle ouders van Kombio vertegenwoordigen. Deze ouders overleggen een paar keer per jaar, waarvan minimaal twee keer per jaar in aanwezigheid van de directeur. De OC denkt mee met en geeft advies over beleid, gezondheid, ontwikkeling, veiligheid, voeding en de dagelijkse gang van zaken op Kombio. Kijk voor meer informatie over de OC op de [website](#).

2.10.2 Klachtenprocedure

Dagelijks doen medewerksters van Kombio Kinderopvang hun uiterste best om ouders en kinderen zo goed mogelijk van dienst te zijn. Het kan echter zijn dat een ouder toch niet tevreden is. Om die reden heeft Kombio een interne en externe klachtenprocedure voor ouders opgesteld, die te vinden is op de [website](#) of opgevraagd kan worden op de locatie. In het algemeen raden wij ouders aan een klacht te bespreken met degene om wie het gaat. Een gesprek kan vaak al veel oplossen. Zijn ouders na dit gesprek echter niet tevreden, dan kunnen zij contact opnemen met de directeur.

Kombio Kinderopvang is aangesloten bij een externe klachtencommissie (Klachtenloket Kinderopvang en Peuterspeelzalen). Dit is een zelfstandige en onafhankelijke klachtencommissie, waarin verschillende deskundige partijen vertegenwoordigd zijn. Zij kunnen onpartijdig en deskundig oordelen over de klacht. De commissie behandelt klachten en gegevens strikt vertrouwelijk. Aan het indienen van een klacht bij het Klachtenloket commissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen zijn geen kosten verbonden.

2.10.3 Vertrouwenspersoon ouders

Kombio heeft ook een vertrouwenspersoon voor de ouders. De vertrouwenspersoon is beschikbaar voor persoonlijke vragen waarover een ouder niet direct bij de medewerksters of de directie van Kombio wil aankloppen. De vertrouwenspersoon is te bereiken via vertrouwenspersoonkombio@gmail.com.

2.10.4 Klanttevredenheidsonderzoek

Enmaal per twee jaar wordt elke ouder gevraagd mee te doen aan een klanttevredenheidsonderzoek. Bij zorgkinderen wordt er jaarlijks een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Hiertoe worden wij door de gemeenten en zorgverzekeraars verplicht. Op deze manier zijn wij in staat onze kwaliteit en dienstverlening op verschillende gebieden te meten, om hier vervolgens aandachtspunten uit te halen. Aan de hand van deze aandachtspunten zetten wij ons in om de oudertevredenheid en de kwaliteit van opvang en zorg te verbeteren.

2.10.5 Ouderavond

Een keer per jaar nodigt Kombio ouders uit voor een fysieke ouderavond. De onderwerpen die op deze avond besproken worden, komen voort uit de reactie van ouders bij het klanttevredenheidsonderzoek, terugkerende vragen en opmerkingen in 'de wandelgangen', verzoeken vanuit de oudercommissie en/of een inventarisatie bij ouders over gewenste onderwerpen. De ouderavond vindt plaats op Kombio.

2.10.6 Omgang met specifieke gebeurtenissen in het leven van een kind

Een goede samenwerking en communicatie met ouder is nodig om het kind te kunnen ondersteunen bij het doormaken van specifieke gebeurtenissen in zijn/haar leven. Samen met de ouder en zover ouder dit kan en wil delen, bespreekt de mentor wat er thuis speelt. Wanneer ouder dit wil, kan ook de pedagoog hierbij betrokken worden. Zo nodig kan de pedagoog in overleg met ouder een plan van aanpak opstellen. Dit wordt schriftelijk vastgelegd en zowel aan ouder meegegeven en ondertekend als in het kinddossier bewaard. Het kan ook voorkomen dat de pedagoog met een ouder een vervolgafspraken maakt of hen voor thuisbegeleiding/ondersteuning doorverwijst naar andere instanties.

Hoofdstuk 3 De pedagogische basisdoelen vanuit de Wet Kinderopvang

Vanuit de overheid is in 2004 de wet Kinderopvang opgesteld met het oog op pedagogische kwaliteit. Daarin zijn onderstaande opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven⁴ opgenomen:

- het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid ;
- het bevorderen van persoonlijke competenties;
- het bevorderen van sociale competenties;
- de overdracht van normen en waarden.

Deze zgn. basisdoelen die zich op de eerste vier jaar van een kind richten, vormen een belangrijke bijdrage aan het huidige en toekomstige functioneren van kinderen. Ze vormen de basis, de wortels waaruit een kind zich zijn verdere leven groeit en ontwikkelt.

3.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid⁵ is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Het is wellicht de belangrijkste voorwaarde voor een kind om zich te kunnen ontwikkelen tot een emotioneel evenwichtig mens.

Als een kind zich emotioneel veilig voelt, kan het zichzelf zijn. Het is dan geïnteresseerd in zijn omgeving, staat het open voor nieuwe leerervaringen en kan het profiteren van de mogelijkheden zich verder te ontwikkelen. Het gevoel van veiligheid creëren we door drie aspecten:

- 1) Vaste en sensitieve verzorgers: Een medewerkster die tijdig de signalen van een kind oppikt en juist interpreteert, draagt bij aan een algeheel gevoel van veiligheid bij het kind. Het kind voelt zich begrepen en geaccepteerd. Vooral in de eerste jaren van de ontwikkeling van een kind is het gevoel van emotionele veiligheid essentieel. Bij de nul-jarigen zijn er twee vaste gezichten per baby. Om die reden werken de pedagogisch professionals van Kombio minimaal drie dagen per week.
- 2) Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten: Naast de aanwezigheid van vaste bekende medewerksters, zijn voor de dreumesen en peuters ook de aanwezige bekende groepsgenootjes al op jonge leeftijd een bron van veiligheid. 's Ochtends is het afscheid nemen van ouder veel minder een probleem als een kind zijn vriendje of vriendinnetje ziet. Omdat kinderen elkaar regelmatig en op vaste dagen zien, leren ze elkaar kennen en met elkaar omgaan.
- 3) Inrichting van de omgeving: De groepsruimten zijn met aandacht voor (dag)licht, kleurgebruik, akoestiek en indeling ingericht. Zo is er voor de baby's een afgeschermd gedeelte op de grond waar zij met natuurlijke materialen om zich heen kunnen 'spelen'. Voor de dreumesen en peuters is er gelegenheid om volgens het dagritme, onder andere vrij te spelen, gezamenlijk aan tafel te eten en in bepaalde 'hoeken' te spelen. Alle kinderen rusten in een buitenbedje of indien gewenst in de aparte slaapkamer. Het materiaal is opgeborgen in toegankelijk kasten of bakken om zowel buiten als binnen overzicht en rust uit te stralen. Pictogrammen laten zien waar welk materiaal opgeborgen. Op deze manier weten de kinderen waar de harkjes en gieters voor de moestuin te vinden zijn en kunnen ze het voer voor de dieren eenvoudig vinden.

Het MISC-programma heeft als doel de interactie tussen ouders/ medewerksters en kinderen zodanig te verrijken dat het kind er iets van leert (zodanig dat er daadwerkelijk iets verandert

⁴ De kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang. IJzendoorn, Tavecchio, Riksen-Walraven, 2004.

⁵ Het gaat om emotionele-, fysieke- en psychische veiligheid gekoppeld aan de houding van de medewerksters, inrichting/gebruik van de ruimte en ordening van activiteiten.

in de hersenen). Kinderen leren spelenderwijs de hele dag door zowel door te observeren en imiteren als door doelgerichte spelvormen, die worden aangeboden door de leidster. Op dat laatste heeft MISC betrekking. De basis van waar de interactie ontspringt, is het gevoel van veiligheid dat een ouder/medewerkster een kind biedt. Wanneer een kind zich veilig voelt, zal het makkelijker met andere kinderen en volwassenen omgaan. Maar hoe zorgt de leidster daarvoor? Het maken van oogcontact, glimlachen, aanraken, vreugde delen, fysieke nabijheid, beurtgedrag en het gebruik van je stem vallen hieronder. Door bewust te worden wat je aan gedrag inzet en hoe je dat toepast, kan je dit ook bewust gebruiken om een kind zich veilig te laten voelen gedurende bijvoorbeeld de wenperiode.

3.2 Het bevorderen van persoonlijke competenties

Met het begrip 'persoonlijke competentie' worden persoonskenmerken bedoeld, zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Hiermee leert een kind om met allerlei problemen om te gaan en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden zoals die zich in zijn omgeving voordoen. Het ontwikkelt cognitieve vaardigheden om met situaties om te gaan en zich hierbij via taal uit te drukken. Door de innerlijke behoefte tot spelen en te ontdekken worden deze persoonskenmerken verder ontwikkeld.

De volgende factoren kunnen spel en ontwikkeling bevorderen:

- 1) De inrichting van de ruimtes: Voor de groepen is er volop gelegenheid en uitdaging voor de kinderen om zowel grof als fijn motorisch bezig te zijn. Buiten het gebouw is de natuurspeeltuin met ruimte en gelegenheid om te klimmen en te klauteren, te rijden op auto's, om te fietsen en te rennen maar ook om veilig in de zandbak alleen of samen te spelen. Daarnaast zijn er de dieren en de moestuin om te verzorgen.
Binnen kunnen de kinderen aan tafel om te puzzelen of te kleuren. Er is speelgoed aanwezig voor alle kinderen in de desbetreffende leeftijdsgroep van 0 tot en met 5 jaar. Het is belangrijk is dat het materiaal en de spelvormen aansluiten bij zowel de interesse als het ontwikkelingsniveau van het kind. Hierdoor ervaren alle kinderen gevoelens van competentie.
- 2) De vaardigheden van de medewerkers: De medewerkers zijn in staat om spel bij kinderen uit te lokken, hen op gang te helpen en zo nodig daarin verder te begeleiden. Zij weten welk spelmateriaal ze welke kinderen kunnen aanbieden, weten aan te sluiten bij zowel het ontwikkelingsniveau als bij de interesse van elk kind. Rekeninghoudend met bepaalde doelen voor een kind kan de medewerkster bewust aansluiten bij het spontane spel van een kind, zodat ze er iets aan kan toevoegen, het kan verrijken waardoor ze het kind een stapje verder brengt in zijn creatieve ontwikkeling. Bovendien ervaart het kind spelenderwijs dat leren leuk is. Medewerkers zijn bovendien in staat om aan te sluiten bij situaties die zich spontaan voordoen, bijv. als een kind erg moet huilen nadat het gevallen is. De medewerkster kan de emotie verdriet en pijn voor het desbetreffende kind, als voor de erbij betrokken kinderen, concreet benoemen en dit koppelen aan andere situaties toen ze pijn en verdriet hadden.
- 3) De aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten: biedt kinderen gelegenheid om te 'oefenen' met het leren wachten en leren delen gedurende dagelijks terugkerende momenten zoals het eten of een spelletje doen. Kinderen leren dit ook door elkaar te observeren en te zien dat ook andere kinderen leren wachten.

3.3 Het bevorderen van sociale competenties

Het begrip sociale competentie omvat sociale kennis en sociale vaardigheden. Kinderen leren spelenderwijs te communiceren, samen te werken, samen te spelen, anderen te helpen, om te gaan met ruzies, problemen op te lossen en sociale verantwoordelijkheid te

ontwikkelen. Door zoveel mogelijk ervaringen op te doen, kunnen kinderen deze kennis en vaardigheden ontplooien.

Op Kombio wordt dit mogelijk gemaakt, doordat de kinderen deel uitmaken van een eigen vaste groep en ruimte. Binnen de eigen groep maar ook met de andere groep leren kinderen (zowel in kleine als grotere groepjes) tijdens het buitenspelen en bij gerichte activiteiten omgaan met leeftijd- en groepsgenoten en de daarbij behorende regels en afspraken. Bijvoorbeeld dat je elkaar geen pijn doet, dat je sorry zegt als dat per ongeluk toch gebeurt, dat je elkaar om speelgoed vraagt in plaats van afpakt, dat je op elkaar wacht (bijvoorbeeld met eten) en dat samen spelen ook samen delen betekent enz. We leggen de kinderen uit hoe zij anders kunnen omgaan met bepaalde situaties. Afhankelijk van het ontwikkelingsniveau van het kind en de situatie geven we kinderen de ruimte om zelf conflicten op te lossen en voor zichzelf op te komen.

Het is de taak van de medewerkster om allereerst model te staan voor deze regels maar ook om interacties tussen kinderen doelgericht te begeleiden. Bij baby's kan deze interactie worden gestimuleerd door hen bij elkaar te plaatsen. Ze raken elkaar aan en maken contact door middel van geluiden. Deze korte momenten van interactie breiden zich uit naarmate het kind ouder wordt. Vanuit een veilige gehechtheid aan één of meerdere vaste medewerksters, leert het kind hoe het zich gewenst gedraagt in de groep. Door dit gewenste gedrag (het gedrag en niet het kind) keer op keer voor het kind te benoemen, wordt bovendien de gelegde hersenverbinding (tussen handelen en bijbehorende woorden) verstevigd.

Kinderen die in interacties met medewerksters de boodschap krijgen van veiligheid, liefde en waardering zullen met vertrouwen contacten met anderen aangaan. Medewerksters begeleiden de kinderen zowel in het één op één contact, als in de groep om zoveel mogelijk positieve ervaringen op te doen. Tijdens een rollenspel oefenen de oudere kinderen de dagelijkse bezigheden en de rollen die daarbij horen. Ook hier is het interactiegedrag van de medewerkster weer een bepalende factor.

Maar ook wanneer de medewerkster enthousiast is tijdens bijvoorbeeld het zingen in de kring, te zien in lichaamstaal en stemgebruik, dan wordt zingen in de kring voor het kind betekenisvol. "Samen met een ander mens bezig zijn is leuk en plezierig". En dit is de basis van waaruit kinderen sociale contacten met klein en groot durven aan gaan. Hoe meer positieve ervaringen hoe groter het gevoel van "ik kan het" zal zijn. Deze wijze van interactie is gebaseerd op MISC.

3.4 De overdracht van waarden en normen (socialisatie)

Kinderen maken deel uit van de Nederlandse samenleving die gevormd wordt door verschillende culturen. Kinderopvang wordt inmiddels gezien als een voor het kind belangrijke leefomgeving buiten het gezin. Beide hebben een eigen cultuur waar normen en waarden gedurende de dagelijkse activiteiten aan de kinderen worden overgedragen. De cultuur op het dagverblijf wordt 'gemaakt' door het naleven van de waarden en normen door de medewerksters.

Medewerksters zijn een voorbeeld hoe je respectvol met anderen omgaat. Ze laten zien welk gedrag gepast is, bijvoorbeeld wanneer je boos bent op de ander. Ook benoemen ze wat er wel en niet mag en waarom dat is, wat een afspraak is en hoe dat werkt enz.

Daarbij is en blijft het belangrijk om jezelf en elkaar als medewerksters te blijven bevragen waarom je iets doet. Bijvoorbeeld de manier van 'straffen en belonen'. Dit gebeurt in de meeste gevallen door een kind, aansluitend bij zijn leeftijd- en ontwikkelingsniveau, duidelijk te vertellen dat zijn gedrag niet kan/mag en vooral door het gewenste gedrag te benoemen. Woorden als *stout* of *niet* termen worden binnen Kombio Kinderopvang niet gebruikt omdat dit een negatieve benadering is en we onderscheid maken tussen het kind en zijn gedrag.

Het kan voorkomen dat deze algemene manier van omgaan met ongewenst gedrag niet werkt. Dan wordt in overleg met de pedagoog en na observatie, een andere aanpak uitgevoerd. Hierin wordt ouder altijd betrokken aangezien de ouder ervaringsdeskundige is wat betreft zijn kind. Samen met ouder en mentor van het kind wordt een plan van aanpak gemaakt. Hierbij is het van belang dat de manier van omgaan thuis en op de groep op elkaar afgestemd worden. Voor een kind is het beter te begrijpen als zowel thuis als op de kinderopvang dezelfde regels gelden. Mocht dat niet zo zijn dan wordt dit voor het kind ook benoemd. “Vandaag ben je bij Kombio en hier gooien we niet met speelgoed”.

Binnen Kombio Kinderopvang zijn we bewust van deze waarden- en normenoverdracht. Daarbij houden we zoveel mogelijk rekening met de waarden en normen van ouder passend bij het beleid van Kombio Kinderopvang. Bijvoorbeeld door het kind alleen vegetarische maaltijden aan te bieden. Tijdens het kennismaking- en/of intakegesprek wordt daar met ouder over gesproken. Ouder ontvangen bij de kennismaking het document *Normen en waarden Kombio Kinderopvang*.

Gedurende de dag, de week, de maand en het jaar zijn er terugkerende rituelen, thema's en feesten. Kinderen leren de betekenis van deze vieringen door bijvoorbeeld verhalen en knutselactiviteiten. Spelenderwijs wordt het begrip Jarig-zijn (een feestmuts met een cijfer erop, aandacht voor jou met felicitaties en zingen, cadeautjes en uitdelen, foto's maken enz.) aangeboden.

Hoofdstuk 4 Interactievaardigheden

In het vorige hoofdstuk zijn de vier opvoedingsdoelen uitgewerkt. Hierbij is beschreven hoe deze doelen op Kombio vorm krijgen. Een essentiële voorwaarde hierbij is interactie. Het kind ontwikkelt zich in interactie met zijn omgeving. Hierbij spelen drie interactieprocessen een rol:

- de interactie tussen het kind en de medewerkster;
- de interactie tussen het kind en de omgeving;
- de interactie tussen het kind en andere kinderen.

De medewerksters zijn zich bewust van hun eigen interactie met het kind maar ook van hun invloed op de kwaliteit van de interactie van het kind met de omgeving en met andere kinderen. Dit bepaalt de ervaringen die het kind opdoet tijdens de opvang.

De medewerksters hanteren in hun communicatie met het kind diverse interactievaardigheden⁶.

De zes belangrijke interactievaardigheden zijn:

- 1) emotionele ondersteuning bieden;
- 2) respect voor autonomie;
- 3) structuur bieden en grenzen stellen;
- 4) praten en uitleggen;
- 5) begeleiden van interacties;
- 6) ontwikkelingsstimulering.

4.1 Emotionele ondersteuning bieden

Door goed te kijken naar een kind en signalen op te pikken, kunnen de medewerksters adequaat reageren en op de juiste manier inspelen op de signalen van het kind. Dit wordt sensitieve responsiviteit genoemd. De medewerkster luistert goed naar het kind en vraagt door. Het kind wordt verbaal of non-verbaal aangemoedigd om te praten. Zo nu en dan vat de medewerkster samen wat het kind zegt en/of zij benoemt de emoties van het kind op dat moment.

Zo weet het kind dat de medewerkster echt luistert en krijgt hij of zij de emotionele ondersteuning die het nodig heeft.

Bijvoorbeeld: “Ik zie dat je boos bent. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat je weer blij wordt?”

Op deze manier laat de medewerkster merken dat ze zich betrokken voelt bij wat het kind doet, voelt en meemaakt. Door een aai over de bol, een knuffel of lichamelijke nabijheid geven de medewerksters het kind een gevoel van geborgenheid.

Wanneer een medewerkster een kind een complimentje geeft, benoemt zij wat het kind goed doet.

4.2 Respect voor de autonomie

Respect voor de autonomie is respect voor de zelfstandigheid van een kind. Het kind krijgt bij Kombio de ruimte en vrijheid om te ontdekken en te ontwikkelen (zie missie en visie). De medewerksters geven ieder kind de kans om nieuwe dingen uit te proberen en zelf oplossingen te bedenken voor problemen waar zij tegenaan lopen. Bijvoorbeeld als er twee kinderen op de groep hetzelfde dier willen aaien, kijkt de medewerkster eerst aan of ze het onderling kunnen oplossen, mocht er toch hulp bij nodig zijn dan zal zij komen helpen.

---

⁶ MISC en NCKO-kwaliteitsmonitor

Wanneer het de kinderen wel lukt om zelf iets te doen en zelf een probleem op te lossen, zal het kind trots zijn op zichzelf en zo zelfvertrouwen en een positief gevoel over zichzelf opbouwen. Dit zal leiden tot een positief zelfbeeld.

Binnen Kombio wordt de zelfredzaamheid van de kinderen zoveel mogelijk gestimuleerd. Denk hierbij aan zelfstandig de schoenen aandoen, eten met een lepel of een 'probleem' oplossen.

4.3 Structureren en grenzen stellen

Het is alom bekend dat het stellen en naleven van regels kinderen duidelijkheid biedt. Ze weten waar ze aan toe zijn en dat biedt houvast, rust en een gevoel van veiligheid. Er worden de hele dag door grenzen gesteld in de zin van regels. Grenzen en regels worden op een positieve en respectvolle manier aangeboden. Het concrete gedrag, wat het kind *wel* mag laten zien, wordt benoemd. We zeggen dus niet: "Je mag niet achter de dieren aanrennen" maar zeggen in plaats daarvan: "Als we bij de dieren zijn, doen we rustig".

4.4 Praten en uitleggen

Een kind heeft informatie en uitleg nodig om de wereld te leren begrijpen. Het is belangrijk dat de informatie en uitleg aansluit bij de behoefte, de belevingswereld, de aandacht en het ontwikkelingsniveau van het kind. De medewerksters communiceren de hele dag door met het kind, zowel verbaal als non-verbaal. Ze benoemen wat het kind doet, ziet en wat er om het kind heen gebeurt.

De medewerksters spreken op ooghoogte met de kinderen en zij ondersteunen hun gesproken taal met gebaren. Er wordt veel tegen de baby's gepraat tijdens het verschonen en voeden en uitgelegd wat er om hen heen gebeurt.

Complimenten geven gebeurt altijd met uitleg. Een kind hoort waarom het een grote meid of jongen is. In plaats van "wat knap" zeggen wij "wat knap van jou dat je zelf je jas hebt uitgedaan". Deze feedback met uitleg motiveert het kind om dit concrete gedrag opnieuw te laten zien. Het kind begrijpt welk gedrag de volwassene graag wil zien. Door deze manier van feedback geven, ervaart het kind een gevoel van bekwaamheid.

4.5 Begeleiden van interacties

De medewerksters leren de kinderen positief sociaal gedrag: naar elkaar luisteren, samen delen, samen spelen, samenwerken aan een taak, elkaar helpen, voor jezelf opkomen, samen een gesprekje voeren. Negatieve interacties tussen kinderen, zoals slaan of schelden, worden bijgestuurd.

De medewerksters geven het goede voorbeeld en laten de kinderen zien hoe je met elkaar omgaat. "We slaan geen kinderen, we aaien kinderen."

Mocht het negatieve gedrag aanhouden, dan wordt de pedagoog geraadpleegd om samen tot een voor het kind geschikte wijze van reageren te komen.

4.6 Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de dingen die de medewerksters doen om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Daarvoor moeten zij het kind volgen in zijn ontwikkeling en aansluiten bij de behoeften en interesses van het kind. Kinderen ontwikkelen zich de hele dag door te ontdekken en door deel te nemen aan aangeboden activiteiten. Deze activiteiten zijn gericht op verschillende ontwikkelingsgebieden. De kinderen worden bijvoorbeeld gestimuleerd in hun motorische ontwikkeling door buiten te fietsen en in hun cognitieve ontwikkeling door te kijken naar de dieren en deze te verzorgen.

Hoofdstuk 5   Visie op kwaliteit

5.1 Wat is kwaliteit?

“De kwaliteit van de kinderopvang kan in de meest algemene zin gedefinieerd worden als de mate waarin de opvang aan haar doel beantwoordt. Als de voornaamste doelstelling verzorging is, dan hangt de kwaliteit af van de mate waarin in de primaire behoeften van de kinderen wordt voorzien”.⁷

Het doel van Kombio Kinderopvang is enerzijds het bieden van deskundige opvang en verpleegkundige zorg; anderzijds wordt ook de ‘pedagogische kwaliteit’ nagestreefd. Op grond van de eerdergenoemde basisdoelen kan kwalitatief goede kinderopvang dan gedefinieerd worden als “Opvang waar kinderen zich emotioneel veilig voelen, waar hen zo nodig verpleegkundige en specialistische zorg, pedagogische ondersteuning en begeleiding wordt geboden. Daarbij wordt hun persoonlijke- en sociale competentie bevorderd en hen regels, normen en waarden bijgebracht in goede samenwerking met hun ouder”.

Binnen Kombio is een kwaliteitsfunctionaris werkzaam die ondersteuning biedt aan zowel de pedagogisch professionals als de verpleegkundigen ten behoeve van de kwaliteit op het gebied van pedagogiek, veiligheid en gezondheid.

De GGD inspecteert in opdracht van de gemeente jaarlijks of er wordt voldaan aan de eisen, zoals die in de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang zijn gesteld en of er kwalitatief goede kinderopvang wordt geleverd. Hierbij wordt gekeken of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen op het gebied van pedagogisch beleid, veiligheid en gezondheid, personeel, ouderinspraak, accommodatie en inrichting, beroepskracht-kind-ratio, scholing en klachten. Het definitieve inspectierapport wordt door de directeur aan de oudercommissie gestuurd. Tevens wordt het op de website geplaatst waar het voor ouders en andere geïnteresseerden inzichtelijk is.

5.2 De dimensies van kwaliteit volgens D. Ofman

Maar kwaliteit omvat nog méér. Het model van Ofman⁸ laat letterlijk zien hoe je als medewerkster dagelijks kwaliteit levert en hoe dat verbonden is met de kwaliteit van bijvoorbeeld leidinggeven en samenwerken.

Het model Dimensies van kwaliteit is gebaseerd op “verbinding”. Volgens Ofman wordt de kwaliteit van leidinggeven bepaald door de mate waarin de leidinggevende in verbinding staat met zijn/haar mensen. De kwaliteit van samenwerking binnen een team heeft alles te maken met de mate waarin teamleden met elkaar in verbinding staan. Als een medewerkster niet in verbinding staat met de klant heeft dat een negatieve invloed op de kwaliteit van de dienstverlening. “Zonder verbinding is het begrip kwaliteit inhoudsloos”.

Kwaliteit is bovendien een dynamisch begrip dat onderhevig is aan veranderende maatschappelijke opvattingen. Vroeger dacht men heel anders over kinderen dan tegenwoordig. Ouders van nu hebben dan ook heel andere verwachtingen ten aanzien van de kinderopvang dan vroeger. Dat geldt ook voor een ouder van een kind met een speciale zorgvraag door ziekte of handicap.

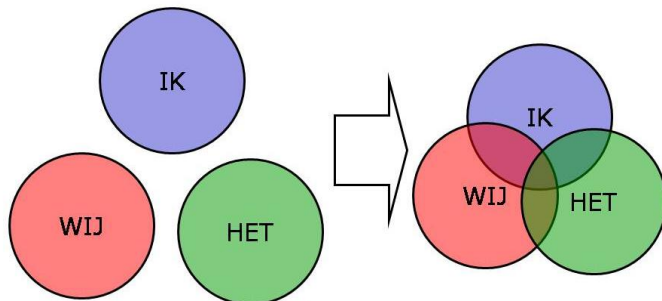
---

⁷ Uit: Pedagogische kwaliteit in de kinderopvang door M.Riksen-Walraven.

⁸ Uit: Bezieling en kwaliteit in organisaties door Daniël Ofman. Kern Konsult.

De tijden zijn gelukkig veranderd waardoor ook kinderen met een specifieke zorgvraag bij Kombio Kinderopvang opgevangen kunnen worden in een geïntegreerde setting en niet meer buiten de maatschappij worden geplaatst.

Het model van Ofman wordt gevormd door de Het-kant, de Ik-kant en de Wij-kant.

Bij de **Het**-kant gaat het om kwaliteit zoals die volgens de **wet** verplicht en geborgd moet zijn. Organisaties moeten een beleid op kwaliteit opgesteld hebben en uitvoeren. Daaronder vallen bijv. regels, procedures en protocollen en het schept de voorwaarden voor medewerkers om klanten deskundig te helpen. Ofman spreekt hier van zgn. '**vorm-kracht**'. Binnen Kombio gelden duidelijke regels en procedures vastgelegd in de vorm van protocollen, formulieren en werkinstructies zoals door de ISO-certificering wordt geëist.

De persoonlijke kwaliteit die je als **medewerkster** levert wordt de **Ik**-kant genoemd. Het is je eigenheid, het stukje extra vanuit bezieling voor het werk waardoor je als medewerkster je onderscheidt van je collega's. Weten wat je eigen en elkaars sterke kanten en kwaliteiten zijn maakt het samenwerken transparanter. Het gaat hier om 'creativiteit' of '**beeldkracht**'.

De **Wij**-kant is het wij-gevoel van een organisatie. Als je je als medewerkster verbonden voelt met je **collega's** geeft dat een gevoel van samenhang. Dat levert '**samenwerkingskracht**', wat de kwaliteit van je eigen werk positief beïnvloedt. Hierbij is het ook belangrijk te weten welke pedagogische visie, waarden en normen binnen de organisatie worden gehanteerd. Alle medewerkers onderschrijven deze en leven daarnaar. "Want goede systemen en procedures werken alleen als mensen ermee willen en kunnen werken" (Ofman).

Ofman heeft daar nog een vierde kant aan toegevoegd namelijk de **Zij**-kant, De **Zij**-kant heeft te maken met de kwaliteit zoals de **klant** die verwacht. De vragen als 'waarom doe ik het?' 'wat is de betekenis van mijn werk?' zal je als medewerkster moeten beantwoorden. Weten waarom je je werk doet, wat je blij maakt, zorgt voor verbinding met de klant, in dit geval de ouders van onze kinderen. Dit contact, dit samenwerken rond het kind inspireert en motiveert. Ofman noemt dit dan ook '**voedingskracht**'. Als een organisatie wil blijven bestaan dan zullen haar medewerkers die verbinding moeten blijven voelen. Ongemotiveerde en ongeïnspireerde medewerkers kunnen een bedrijf ten gronde richten.

5.3 Pedagogische kwaliteit

Het model van Ofman maakt inzichtelijk op welke gebieden kwaliteit zich afspeelt. Als organisatie heeft Kombio Kinderopvang te maken met regelgeving zoals de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang voorschrijft. Daarnaast streven we er jaarlijks naar te voldoen aan de eisen voor de ISO-certificering. De stappen in het hele proces, dat wil zeggen het bieden van

verzorging, opvoeding en ontwikkeling, worden zichtbaar gemaakt door deze vast te leggen in protocollen en formulieren.

Het werken met gestandaardiseerde documenten maakt het werken op de groepen duidelijker en transparanter. Het geeft rust en houvast te weten dat de manier van werken is vastgelegd en waar je het als team/medewerkster kan terugvinden (Het→Wij/Ik).

Dit beïnvloedt de kwaliteit van het werken met de kinderen positief. Ouders ervaren het als prettig dat de (medische) verzorging van hun kind volgens vaste en duidelijk vastgelegde procedures gebeurt (Het→Zij).

Wanneer je als medewerkster je eigen interactiegedrag leert herkennen en benoemen, dan kan je dat ook herkennen bij je collega's. Je kunt hen concrete feedback geven met uitleg bijvoorbeeld, waardoor samenwerken een andere dimensie krijgt. Opvoedend handelen, wordt concreet en biedt voldoende gesprekstof met collega's (Ik→Wij).

5.4 Meten van pedagogische en verpleegkundige kwaliteit

De kwaliteitsfunctionaris voert gedurende het jaar interne audits, evaluaties en observaties uit. Hierbij bespreekt zij met de betrokken medewerkster(s) een proces, dat in het kwaliteitshandboek beschreven is. Afwijkingen die ze daarbij constateert, worden besproken en zo nodig worden verbetermaatregelen genomen. Ook medewerksters kunnen naar aanleiding van dingen waar ze gedurende de dag mee te maken krijgen een verbetervoorstel indienen. De verbetermaatregelen die op basis hiervan worden genomen, worden afhankelijk van de maatregel na verloop van tijd getoetst. Heeft de gekozen maatregel het gewenste resultaat gehad?

Naast interne audits vindt er jaarlijks een externe audit plaats. Kombio Kinderopvang is in juni 2025 ISO 9001:2015 gecertificeerd.

5.5 Deskundigheidsbevordering

De directeur draagt zorg voor de deskundigheidsbevordering van alle medewerksters. Dit vindt plaats tijdens een teamoverleg en interne studiedagen. Daarnaast kunnen medewerksters zich inschrijven voor relevante scholingen en/of symposia. Om ervoor te zorgen dat ook collega's baat hebben bij de gegeven informatie, maakt de medewerkster die een dergelijk scholing en/of symposium heeft gevolgd hier een kort verslag over.

Elke jaar wordt er een opleidingsplan opgesteld voor alle medewerksters. Alle pedagogisch professionals en verpleegkundigen volgen jaarlijks een kinder-EHBO en reanimatie scholing en enkelen volgen jaarlijks een BHV/AED-cursus.

De verpleegkundigen volgen elke drie jaar een scholing voorbehouden handelingen. Hiervoor werken we met assessoren. Op deze manier blijven zij bekwaam.

5.6 Pedagogisch coach

De pedagogisch coach ondersteunt op beide groepen de collega's in hun pedagogisch handelen. Door samen te observeren en te reflecteren op de dagelijkse praktijk en de interactie met en tussen de kinderen, krijgt elke medewerkster de kans om zich te ontwikkelen op haar eigen unieke wijze.

5.7 Protocollen

In het kwaliteitshandboek zijn protocollen, procedures en richtlijnen opgesteld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen op Kombio te waarborgen. In het Veiligheids- en gezondheidsbeleid is een aantal onderwerpen hierover nader uitgewerkt.